

4. számú melléklet

AZ ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJA – 2023.09.13.

1. Magyar Államkincstár I/F/98-3/2023. számú, 2023. június 26. napján kelt alapító okirata kimondja, hogy az Illyés Gyula Könyvtár költségvetési szerv, amelynek közfeladata:
  - 1.1. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló **1997. évi CXL. törvény 55. § (1)** bekezdése, valamint **64-66. §-a** alapján a nyilvános könyvtári és a vármegyei könyvtári feladatok ellátása.
  - 1.2. A költségvetési szerv az **Országos Dokumentumellátási Rendszerről szóló 73/2003. (V. 28.)** alapján, az ODR keretében működő szolgáltató vármegyei könyvtár.
  - 1.3. A **1997. évi CXL. Törvény 64. §** az iránymutató az önkormányzati intézményfenntartás esetében, amely szerint: „A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.”
  - 1.4. A nyilvános könyvtár kötelező feladatait az **55** és a **65 §** tételesen felsorolja.
  - 1.5. A vármegyei hatókörű városi könyvtár további kötelező feladatait a **66 §** részletezi. E kötelező feladathoz az állam 2023-ban 112,3 millió plusz állami támogatást rendelt, amelyet a **Költségvetési Törvény III. melléklet 2.3.2.2. szabályoz.** (E támogatás feltételül szabja, hogy a támogatás 10%-át dokumentum beszerzésre kell költeni.)
  - 1.6. A III. melléklet **2.3.2.4.** pontja az érdekeltségnövelő támogatás keretében a helyi gyűjteményfejlesztés összegének arányában plusz forrást is biztosít.
  - 1.7. A vármegyei hatókörű városi könyvtárak további kötelező feladatát külön jogszabály a **39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet** (KSZR) részletezi: „A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer a könyvtár és minden 5000 főnél kisebb lakosú önkormányzat megállapodása alapján működő rendszer a nyilvános könyvtári ellátás kötelező települési önkormányzati feladatának biztosításához.” Tolna vármegyében 2023-ban 97 településsel áll fenn szerződés. Ezen feladatokra 2023-ban 78 239 e Ft állami támogatás áll rendelkezésre, melyet elkülönített számlán kell kezelni.
  - 1.8. A **1997. évi CXL. Törvény 70. § (1)** alapján „[...] a könyvtár fenntartási és működési költségeit az évente összeállított és a fenntartó által megállapított költségvetésben szükséges előirányozni.”
  - 1.9. A törvényi előírások alapján, saját költségvetése birtokában a könyvtár önálló gazdálkodóként működik, ám a gazdálkodási folyamatok adminisztratív támogatását, lebonyolítását, és ellenőrzését a polgármesteri hivatal végzi, a **Gazdálkodással kapcsolatos munkamegosztási és felelősségvállalási megállapodásban** foglaltak alapján.

2. Az Illyés Gyula Könyvtár 2023 évi elfogadott költségvetésének finanszírozási bevételei (Ft)	
2.1. A könyvtár 2023 évre tervezett összbevétele	296 452 000
2.2. Az igényelt állami támogatás mértéke	215 039 000
2.2.1. Vármegyei hatókörű városi könyvtár állami támogatása	112 300 000
2.2.2. KSZR támogatás	78 239 000
2.2.3. A kötelező bérfejlesztés állami támogatása	24 500 000
2.3. Az önkormányzati kiegészítő támogatás tervezett összege	81 413 000

- 2.4. Az állami támogatások beérkezésének ütemezését elsősorban a költségvetési törvény, illetve a kapcsolódó jogszabályok határozzák meg, ami jellemzően havi bontásban történik.
- 2.5. **Vármegyei hatókörű városi könyvtárak állami támogatása** emeli az Illyés Gyula Könyvtárat a hasonló méretű települések könyvtárai fölé:

- 2.5.1. Az IFLA (*a világ könyvtárosainak szövetsége*) számításait figyelembe véve a minisztérium ajánlása harmincezer lakosra kb. 15-16 fő könyvtárost, és nagyságrendileg 100 ezres gyűjteményt írna elő.
- 2.5.2. Ezért az Illyés Gyula könyvtár 32,5 fős létszámát és a több mint 300 ezer tételt magában-foglaló gyűjteményét lényegében a vármegyei működését megteremtő állami támogatás teszi lehetővé. Teszi mindezt azért, hogy a könyvtár megfelelhessen a **1997. évi CXL. Törvény 66. §** által előírt követelményeknek.
- 2.6. Szintén a vármegyei hatókörű városi könyvtári működés teszi alkalmassá az Illyés Gyula Könyvtárt a **39/2013. (V. 31.) EMMI rendeletben** megfogalmazott **KSZR** működtetéséhez, amihez természetesen szintén külön állami támogatás jár. A támogatás mértékét alapvetően az ellátott települések, valamint azok lakosságának száma határozza meg.
- 2.7. A több mint 12 éve elmaradt **bérfejlesztés** bepótlásának fedezetét az állam külön támogatása teremti meg.
- 2.8. A tervezett **önkormányzati kiegészítő támogatás** igénybevételét jelentősen csökkenthetik a költségvetés alkotásakor még pontos összeggel nem kalkulálható, ám évközből befolyó támogatások, valamint a saját és egyéb bevételek. 2022. évben is a tényleges önkormányzati támogatás 53.636.451 Ft volt a tervezett 63.189.000 forinthez képest.

3. Az önkormányzati kiegészítő támogatást csökkentő saját és egyéb bevételek (Ft)	
3.1. Saját bevétel	
3.2. Áfa bevételek	15 000 000
3.3. pályázati bevételek	4 000 000
3.4. beiratkozási díj és egyéb bevételek	1 840 000
3.5. Egyéb támogatások	
3.6. EU Direct Tolna EU-s pályázati támogatása	11 766 715
3.7. ODR támogatás	2 000 000
3.8. Érdekeltség növelő támogatás	1 507 000

- 3.9. Az önálló gazdálkodásnak köszönhetően jelentős és viszonylag pontosan tervezhető bevételt jelent a könyvtár számára az **Áfa visszaigénylés** lehetősége, amivel jelentősen segíteni tudja a KSZR-en keresztül hozzá kapcsolódó 97 kistélepülés dokumentum-beszerezését (*könyv, folyóiratok, CD, DVD, stb.*)
- 3.10. A könyvtár rendszeresen és sikeresen **pályázik**. A legfontosabb pályázati partner, az NKA átszervezése miatt idén késve, nyár közepén jelentek meg a kiírások. Csak becsülni tudjuk a beadott 4 db pályázaton elnyerni remélt támogatások összegét. A pályázatok teremtik meg elsősorban annak a lehetőségét, hogy olyan programokat valósíthasson meg a könyvtár, amelyekre a költségvetéséből nem lehetne lehetősége
- 3.11. A **saját bevételek** alakulását alapvetően befolyásolta az energetikai veszélyhelyzet miatti ismételt elrendelt intézménybezárás.
- 3.11.1. A könyvtár csak a fűtési szezon végével, április 15 után állhatott teljes szolgáltatási kínálatával az olvasói elé. Ez a könyvtárak számára a törvényben egyedülként engedélyezett beiratkozási és késedelmi díjakból álló tervezett saját bevételét jelentősen csökkentette.
- 3.11.2. Szintén az intézménybezáráshoz kapcsolódik ugyan, viszont jelentős bérmegettarítást eredményezett a könyvtár azon önként vállalt döntése, hogy az újra nyitásig nem alkalmazta a már 2022-ben engedélyezett plusz takarítói személyzetet (1,75 fő)
- 3.12. Speciális a könyvtár együttműködése az **EU Direct Tolna** irodájával, hiszen annak ellenére, hogy számos szakmai programban természetes partnerei egymásnak, annak költségvetését egyedül az iroda teremti meg az EU-s pályázatok által. A költségvetésben szereplő

kiadási és bevételi összegek ezért csak könyvelés technikailag kapcsolódnak a könyvtár működéséhez.

- 3.13. Az **ODR**, illetve az **Érdekeltség-növelő támogatások** mértéke a könyvtár működésének statisztikáin alapszik, viszont a minisztérium határozza meg annak összegét az ágazat költségvetési lehetőségeinek figyelembevételével.

4. Az Illyés Gyula Könyvtár 2023 évi elfogadott költségvetésének főbb kiadásai (Ft)	
4.1. Személyi juttatások + járulékok és szochó	172 946 000
4.2. Dologi kiadások	92 758 000
4.3. Beruházások	48 054 000

- 4.1. A jogszabályok által meghatározott, sokrétű kötelező feladatot a könyvtár csak képzett, és kellő létszámú szakszemélyzet, illetve megfelelő nagyságú költségvetés birtokában tudja ellátni. A könyvtár jelenleg engedélyezett **létszáma** 32,5 fő.

4.1.1.Ezzel az Illyés Gyula Könyvtár az egyike a legkisebb létszámmal, legkevesebb költségvetéssel működő vármegyei hatókörű városi könyvtáraknak. Ezt, a csak Salgótarjannal, ill. Nógrád vármegyével összemérhető nagyságot Szekszárd és Tolna vármegye hasonló mérete határozza meg.

4.1.2.Az átlagos vármegyei hatókörű városi könyvtárak 50 fő feletti, a legnagyobbak, mint például Kecskemét, Miskolc, Szeged 100 főnél is nagyobb létszámmal működnek. *(Lásd fentebb a 2.5 pontot!)*

- 4.2. A **dologi kiadásokat** alapvetően a könyvtár üzemszerű működését biztosító rezsi, közüzemi, szolgáltatási stb. költségek alkotják.

4.2.1.Ennek nagyságát alapvetően a több mint 60 éve épült, és mára már teljesen elavulttá vált könyvtári épület határozza meg.

4.2.2.A 2023 augusztusában átadott Szekszárdi Tudásközpontban ez az összeg várhatóan csökkenhet, amennyiben az épületre telepített napelemtáblák által megtermelt áram éves szaldó elszámolása megvalósul. Jelenleg már csak az E-on engedélyére várunk.

- 4.3. A könyvtár költségvetésének más intézményektől jelentősen eltérő jellegzetessége a **beruházásokra** tervezett összegek magassága. Ez rögtön érthetővé válik a könyvtár szakmai működéséből, hiszen a könyvtár lényegét jelentő folyamatos dokumentum beszerzés *(könyv, folyóirat, CD, DVD, stb.)* a beruházási soron jelenik meg.

4.3.1.A tárgyi eszköz beszerzésére tervezett összeg 2023-ban 35 340 e Ft. A minőségi működésen túl ezt a nagyságrendet a Költségvetési Törvény III. melléklet 2.3.2.2. és, 2.3.2.4, illetve a II. melléklet 1.5.5. pontja továbbá az ODR rendelet teszik ésszerűvé, hiszen

4.3.2.a törvény 2.3.2.2. pontja - *a fentebb, a 2.5. pontban részletezett* - vármegyei hatókörű városi könyvtárak állami támogatása feltételül szabja, hogy a támogatás 10%-át dokumentum beszerzésre kell költeni.

4.3.3.a törvény 2.3.2.4. pontja az „Érdekeltség növelő támogatást” szabályozza, amely a fenntartó önkormányzat saját dokumentum beszerzési támogatásának mértékéhez köti a kiegészítő, azaz a helyi érdekeltséget növelni szándékozó állami támogatás mértékét.

4.3.4. 73/2003. (V. 28.) ODR-ről szóló kormányrendelet lényege, hogy minden megyében legyen legalább egy olyan könyvtár, amelyhez a siker reményével fordulhat könyvtárközi kérésükkel a többi könyvtár. Az országos nagy szakkönyvtárak és az egyetemi könyvtárak mellett vármegyei hatókörű városi könyvtárakat jelöli ki erre a szerepre a kormányrendelet.

- 4.3.5.A Könyvtári Szolgáltató Rendszer-en keresztül a 97 kistélepülés dokumentum, illetve a kistélepülési könyvtárak fejlesztéséhez szükséges egyéb tárgyi eszközök beszerzését a költségvetési törvény 2. melléklet 1.5.5 pontja szabályozza.
- 4.3.6.Látszólag a dokumentum beszerzés egyenletes és folyamatos tevékenység, ezzel szemben a valóságban jelentős ciklikusság jelenik meg benne. Tudniillik a magyar könyvkiadás a legtöbb új megjelenést az év egy, két jeles pontjára időzíti: a nyár eleji ünnepi könyvhétre, a mára szeptemberivé vált könyvfesztiválra. De a legtöbb címet a karácsonyi ünnepekhez köthető téli könyvvásárra jelentetik meg. Ez az egyik magyarázata az év végi magasabb költségeknek.
- 4.3.7.A másik ok az újságok előfizetéséhez köthető. A legtöbb periodikát az év végén kell megrendelni, hogy a következő évben folyamatosan megkaphassa azokat a könyvtár.
5. Az Illyés Gyula Könyvtár költségvetésében szereplő, 2023. második félévében felmerülő nagyobb összegű kiadásai:
- 5.1. 25 éves jubileumi jutalmak
- 5.1.1.1 fő: 845 962 Ft (2023-08-15)
- 5.1.2.1 fő: 678 234 Ft (2023-10-05)
- 5.2. A könyvtár központi informatikai költségei
- 5.2.1.Rendszerfelügyelet (HQ Info Bt.) 254 000 Ft / hó
- 5.2.2.E-Corvina integrált könyvtári program rendszerkövetése 609 600 Ft.
- 5.2.3.RFID etikettezés (felkészülés az automatikus kölcsönzésre) 517 449 Ft
- 5.3. KSZR fejlesztések (az elkülönített számláról)
- 5.3.1.Informatikai beszerzés 4 965 738 Ft
- 5.3.2.97 KSZR szolgáltató hely rendszerfelügyelete (M-Digit) 304 800 Ft / hó
- 5.3.3.KSZR-es E-Corvina integrált könyvtári program rendszerkövetése 406 400 Ft
- 5.3.4.Toyota Proace City Verso (hétszemélyes kisbusz) utolsó részlete 2 613 000 Ft.
- 5.3.5.Települési bútor cserék és felújítások összértéke: 2 334 895 Ft
- 5.4. NKA pályázat 5 db Robotikai fejlesztő játék csomag kisiskolásoknak 499 790 Ft
- 5.4.1.Könyvtári önerő 197 865 Ft
6. Az Illyés Gyula Könyvtár, mint költségvetési szerv az önkormányzat által elfogadott intézményi költségvetést betartva gazdálkodik. Gazdálkodását a megfontolt takarékoság és a tervszerűség kell, hogy meghatározza. Törekszik rá, hogy lehetőleg időarányosan használja fel az előirányzatait. Az elmúlt évek gyakorlata ezt megerősíti, ahogy a megszokott nyári féléves költségvetési egyeztetés idei alkalmá is. A mellékelt kimutatás, amely bemutatja, hogy 2023.06.30-ig mire költött a könyvtár, illetve milyen bevételei érkeztek be is alátámasztja mindezt.

Szekszárd, 2023. szeptember 13.

Liebhauser János
Könyvtárigazgató

